

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **K.S.**

skazanej z art. 148 § 1 k.k. przy zast. art. 91 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 stycznia 2026 r.,

wniosku obrońcy skaranej o wyłączenie SSN S.S. od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KK 374/25

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł :

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skaranej K.S. z dnia 5 listopada 2025 r. o wyłączenie SSN S.S. od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt I KK 374/25 (k. 59-68 akt SN). Jako podstawę prawną wniosku obrońca wskazał:

1. „art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.) w zw. z art.

439 § 1 pkt 2 k.p.k. w wyniku zaistnienia w niniejszej sprawie w stosunku do ww. Sędziego Sądu Najwyższego S.S. okoliczności powodujących z mocy prawa wyłączenie ww. Sędziego od udziału w rozpoznaniu niniejszej sprawy ze względu na uzyskanie przez jego osobę nominacji na stanowisko Sędziego Sądu Najwyższego na skutek rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, której kształt został określony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), i z tego powodu udział w rozpoznaniu niniejszej sprawy przez Sędziego S.S. doprowadziłby do wydania orzeczenia przez nienależycie obsadzony skład Sądu Najwyższego zgodnie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w znaczeniu nadanym temu pojęciu prawnemu w pkt 1 obowiązującej w dalszym ciągu uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/2020, a zatem przez skład Sądu Najwyższego sprzeczny z gwarancyjnym prawem oskarżonego do rozpoznania jego sprawy przez niezawisły i bezstronny Sąd w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”;

2. „art. 41 § 1 k.p.k. w wyniku zaistnienia w niniejszej sprawie w stosunku do ww. Sędziego Sądu Najwyższego S.S. okoliczności powodujących wyłączenie ww. Sędziego od udziału w rozpoznaniu niniejszej sprawy ze względu na wystąpienie okoliczności tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w niniejszej sprawie, dotyczących nienależytej obsady składu Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wydającego wyrok zaskarżony przedmiotową kasacją w związku z udziałem w tym składzie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu Pana Sędziego X. Y. oraz Pana Sędziego X.1 Y.1, którzy otrzymali nominację na stanowisko Sędziego Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu na skutek rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, której kształt został określony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”.

Ponadto wnioskodawca podniósł, że w niniejszej sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza w kontekście postępowania przed sądem

pierwszej instancji wobec udziału w jego składzie sędziego X.2 Y.2 oraz sędziego X.3 Y.3, w związku z podniesionymi zarzutami opisanymi w pkt 3 i 4 *petitum* kasacji, a w konsekwencji SSN S.S. w niniejszej sprawie kasacyjnej – zdaniem obrońcy – „rozstrzygałby zagadnienie prawne jakie bezpośrednio dotyczy również jego osoby, tj. uzyskanie przez jego osobę i ww. Sędziów Sądu Okręgowego w Opolu oraz Sędziów Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, nominacji na stanowisko Sędziego Sądu Najwyższego na skutek rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa, której kształt został określony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3), co w odbiorze stron postępowania i w odbiorze społecznym wywołałoby obraz Sądu Najwyższego jako organu wymiaru sprawiedliwości, który w ramach podejmowania czynności związanych z orzekaniem nie respektuje prawa każdej osoby do rozpoznania jej sprawy przez bezstronny, niezawisły i niezależny Sąd, skoro akceptuje udział w wydaniu takiego orzeczenia przez Sędziego Sądu Najwyższego wobec jakiego występują obiektywne wątpliwości co do jego bezstronności oceniane z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego”.

Powyższy wniosek obrońcy – na mocy zarządzenia Prezesa Izby Karnej SN – został zarejestrowany w Sądzie Najwyższym w kontrolce postępowań incydentalnych w repertorium KRI pod numerem 1353 (k. 59 akt SN).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek należało uznać za niedopuszczalny, co skutkowało pozostawieniem go bez rozpoznania.

Przedstawiona w treści wniosku argumentacja jednoznacznie wskazuje, że obrońca – w trybie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. – domaga się wyłączenia SSN S.S. od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt I KK 374/25 jedynie z powodu wadliwej – zdaniem wnioskodawcy – procedury nominacyjnej sędziego referenta na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, a zatem wobec okoliczności towarzyszących jego powołaniu. Jak natomiast wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19: „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w

zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Stąd też wniosek o wyłączenie sędziego złożony na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., w którym wątpliwość co do bezstronności sędziego wywodzona jest jedynie z okoliczności towarzyszących powołaniu na stanowisko sędziego, jest niedopuszczalny z mocy ustawy i jako taki powinien zostać pozostawiony bez rozpoznania. Podkreślić należy, że w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Żaden organ nie posiada uprawnień do weryfikacji oraz nierespektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (zob. m.in. wyrok SN z 22 sierpnia 2018 r., III PK 71/17; postanowienie SN z 12 kwietnia 2021 r., I NZP 1/21; postanowienie SN z 23 września 2021 r., IV KZ 37/21; postanowienie Sądu Najwyższego z 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21; zdanie odrębne sędziego SN D.K. do uzasadnienia postanowienia SN z 14 marca 2023 r., III KK 435/22; wyrok SN z 19 maja 2023 r., I KA 4/23; postanowienie SN z 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie SN z 2 lutego 2024 r., III KK 439/23).

Stanowisko o niedopuszczalności przedmiotowego wniosku potwierdza również treść art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622; dalej: ustawa o SN), dodanej ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1259), który stanowi, że „*[o]koliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności*”. Zresztą, skoro ustawa o SN w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu (*vide* art. 29 ustawy o SN), to w tym zakresie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej

przesłanek w ogólnej procedurze (por. postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2023 r., V KK 485/21). Warto też zauważyć, że instrument prawny w postaci tzw. testu niezawisłości i bezstronności, którego przesłanki zostały wskazane w art. 29 ust. 5 ustawy o SN, zapewnia szersze gwarancje procesowe wnioskodawcy. Mechanizm ten wiąże się bowiem w szerszym wymiarze z gwarancjami konstytucyjnymi, takimi jak prawo do sądu, w tym prawo do dwuinstancyjnego postępowania i zaskarżenia niekorzystnego rozstrzygnięcia.

Powyższego stanowiska o niedopuszczalności przedmiotowego wniosku nie zmienia fakt, iż w innych sprawach Sąd Najwyższy stwierdzał istnienie podstaw do wyłączenia SSN S.S. Po pierwsze, zgodnie z treścią art. 8 § 1 k.p.k. sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Po drugie, orzeczenia takie nie stanowią jednolitej linii orzeczniczej, gdyż w szeregu innych judykatów, Sąd Najwyższy nie uznawał wskazanej przez autora wniosku okoliczności za wystarczającą dla zaistnienia przesłanek z art. 41 § 1 k.p.k. Po trzecie wreszcie, podkreślenia wymaga, że orzeczenia takie – podobnie jak analizowany wniosek obrońcy – opierały się na uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., w sprawie sygn. akt BSA I-4110-1/20 (OSNKW 2020, nr 2, poz. 7), która została uznana przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP; art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPCz (wyrok TK z 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, nr 61). W związku z powyższym, z dniem ogłoszenia rzeczonoego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, uchwała ta nie wywiera skutków prawnych polegających na związaniu jej treścią składów orzekających Sądu Najwyższego. Także w kontekście przywołanego wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r. należy zauważyć, że w świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Wobec tego żaden organ nie jest uprawniony do prowadzenia postępowania zmierzającego do wzruszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, jak też samodzielnego podważania obowiązywania wyroku tego Trybunału (zob. wyżej przywołane orzecznictwo Sądu Najwyższego). Z tych też względów udział w

składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, nie musi automatycznie zostać potraktowany jako bezwzględna przyczyna odwoławcza, a w konsekwencji w każdym przypadku skutkować koniecznością wyłączenia od rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienie SN z 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie SN z 7 grudnia 2023 r., I KK 162/23).

Wypada też wskazać, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., C-272/19, VQ przeciwko Land Hessen, w pkt 54, wskazał, iż sam fakt, że władze wykonawcze lub ustawodawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz, ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, jeżeli po mianowaniu zainteresowany nie podlega żadnej presji i nie otrzymuje instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków (zob. postanowienie SN z 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22). Obrońca natomiast w treści złożonego wniosku w żaden sposób nie wskazywał, aby taka sytuacja zachodziła w stosunku do SSN S.S.

Za nieuprawniony należy również uznać pogląd wnioskodawcy, upatrujący naruszenia art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. w tym, że objęty wnioskiem o wyłączenie sędziego rozstrzygałby w sprawie o sygn. akt I KK 374/25 w oparciu o okoliczności, które również jego dotyczą. Po pierwsze, zgodnie z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio. Wykładnia językowa wskazuje, że chodzi tu o sprawę, która wprost ma związek z osobą sędziego, a więc taką sprawę, rozstrzygnięciem której sędzia jest osobiście zainteresowany. Zwrot „*bezpośrednio*”, którym posługuje się powołany przepis oznacza zatem, że pomiędzy sprawą określonego sędziego, a jego osobą nie ma ogniw pośrednich (zob. postanowienie SN z 30 listopada 2023 r., I Zo 75/23). Rozstrzygnięcie w sprawie kasacyjnej o sygn. akt I KK 374/25 nie dotyczy bezpośrednio SSN S.S., a do realizacji przesłanki wyłączenia sędziego, o której mowa w art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., zaistnienie tego typu relacji jest wymagane. Po drugie, wydane przez SSN S.S. orzeczenie w żaden sposób nie będzie miało

wpływu na sferę jego własnych uprawnień, bądź obowiązków prawnych. Przyjęcie innego rozumowania, tj. zaproponowanego przez autora wniosku, wpływałoby na skład sądu, albowiem dawałoby możliwość doprowadzania do odsunięcia od orzekania znacznej liczby, a w skrajnych przypadkach, nawet wszystkich sędziów. Sąd Najwyższy podziela przy tym wielokrotnie wskazywany w judykaturze pogląd, iż wniosków o wyłączenie, w których podnoszona jest jedynie okoliczność o charakterze ustrojowym, nie wolno uwzględniać automatycznie z tego tylko powodu, iż przedmiot sprawy znajduje zastosowanie także do osób ją rozstrzygających. Bez zindywidualizowania podnoszonych okoliczności w aspekcie konkretnych faktów poddających się ocenie sądu, pozostają one w warstwie wyłącznie teoretycznej, niepowiązanej odpowiednio ani z konkretną sprawą, od udziału w której wniosek o wyłączenie zostaje złożony, ani z określonym sędzią, którego wniosek ten dotyczy (zob. m.in. postanowienie SN z 21 czerwca 2023 r., IV KK 460/19; postanowienie SN z 16 stycznia 2024 r., III KK 293/23; postanowienie SN z 11 lipca 2024 r., IV KK 142/24; postanowienie SN z 18 marca 2025 r., III KK 410/24). Zresztą zauważyć należy, że SSN S.S. nie jest sędzią sądu powszechnego, a zatem zarzut podniesiony w kasacji nie może być utożsamiany z jego sytuacją ustrojową. Nie ma tym samym żadnych podstaw do przyjęcia, że wskutek rozpoznania przedmiotowej sprawy z udziałem SSN S.S. – jak zdaje się wskazywać obrońca – mogłaby zostać naruszona zasada *nemo iudex in causa sua*. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[WB]

[r.g.]